
PLANETA

Šestnáct způsobů, jak bránit opevněné město

K. J. Parker

ŠESTNÁCT ZPŮSOBŮ, JAK BRÁNIT OPEVNĚNÉ MĚSTO

Praha 2025

Sixteen Ways to Defend a Walled City
Copyright © K. J. Parker, 2019
First published by Orbit
Czech edition © Martin Královec – Planeta9, 2025
Translation © Ľudovít Plata, 2025
ISBN 978-80-88626-44-2

K. J. Parker
Šestnáct způsobů, jak bránit opevněné město
PLANETA9, 39. kniha, str. 448

Majitel tohoto výtisku:

_____

Věnováno Constantii a The Stalkers,
děkuji

Historie Velkého obležení, jak ji sepsal Orhan, syn Siyyahův, Doctus Felix Praeclarissimus, aby činy a utrpení velkých mužů nebyly nikdy zapomenuty.

KAPITOLA 1

V Classis jsem se ocitl služebně. Potřeboval jsem šedesát mil druhotřídního čtyřpalcového konopného lana – stavím totiž pontonové mosty – a veškeré armádní lano v císařství prochází přes Classis. Správně by se to mělo dělat tak, že předáte žádanku diviznímu zásobování, které ji odešle centrálnímu zásobování, které ji odešle generálnímu pokladníkovi, ten ji schválí a pošle zpátky diviznímu zásobování, které ji odešle centrálnímu zásobování, které ji odešle do Classis, kde proviantní důstojník řekne: je mi líto, žádné lano nemáme. Nebo si můžete v Herennisu najmout šikovného padělatele, aby vám vyřezal přesnou kopii pokladní pečeti, se kterou si svou žádanku orazíte a osobně ji donesete do kanceláře zástupce proviantního důstojníka v Classis, kde pracuje jistý starší úředník, který by touhle dobou dřel v břidlicových dolech, kdybyste před pár lety nevytáhli ze složky jisté dokumenty. Samozřejmě že ty dokumenty jste spálili, jakmile jste se jich zmocnili,

ale to on neví. No a takhle ve zdejší armádě získáte šedesát mil lana.

Zvolil jsem si pozemní cestu z Traiecty do Cirte, přes jeden z mých mostů (byla to spěšná práce odvedená před patnácti lety; měl vydržet jenom měsíc, ale pořád tam je a pořád je to jediný způsob, jak se dostat přes Lusen, pokud si nechcete udělat zajížďku šestadvacet mil přes Pons Jovianis), pak dolů přes průsmyk na pobřežní pláně. Když projíždíte průsmykem, naskytne se vám báječný výhled na zelenou mozaiku s modrým Zálivem na pozadí, a také na Classis, které má tvar geometricky dokonalé hvězdy, se třemi rameny na souši a třemi trčícími do moře. Když si uděláte analýzu toho designu, začne vám být jasné, že je čistě praktický a funkční, přímo z manuálu pro vojenské operace. Kromě toho jakmile sjedete dolů na pláň, nemůžete už ten tvar vidět, leda byste byli Bůh. Tři mořská ramena jsou zužující se mola, zatímco jejich pozemní protějšky jsou obranné bastiony určené k tomu, aby třem hlavním branám poskytovaly krycí palbu z obou stran. Navíc se to má tak, že když bylo Classis před devadesáti lety vybudováno, překážel ve výhledu ošklivý velký les (vykácený kvůli dřevěnému uhlí během sociální války, teď jsou z něj jenom pařezy, močály a ostružiní), takže byste jej z průsmyku stejně neviděli, a tudíž ta ohromně krásná ukázka císařské moci musí být jenom dílem náhody a štěstěny. Než jsem se dostal k odpočívadlu u milníku 2776, nemohl jsem už Classis vidět vůbec, i když se dalo samozřejmě naprosto snadno najít. Stačí se držet vojenské silnice rovné jako dráha

vystřeleného šípu a umístěné na šest stop vysokém náspu, a než se nadějete, jste tam.

Rád bych podotkl, že jsem nejel vojenským poštovním dostavníkem. Jakožto vrchní plukovník ženistů mám na to nárok. Protože jsem ale mlíčňák (nemělo by se nám tak říkat, ale stejně to všichni dělají, nicméně mně to nevadí, mám mléko rád), akceptuje se, když to neudělám, a to kvůli rozrušení, jež bych mohl způsobit imperiálům, kteří by se mnou museli trávit šestnáct hodin denně namačkaní v dostavníku. Ne že by snad něco namítali, samozřejmě. Roburové se pyšní dobrými způsoby, a kromě toho říkat mlíčňákovi mlíčňák je přestupkem proti vojenským řádům a může vám to vynést válečný soud. Jen tak pro úplnost, takovémuto obvinění nikdo nikdy nečelil, což jenom dokazuje (že ano), že imperiálové nejsou vůbec zaujatí ani bigotní. Na druhou stranu několik tuctů důstojníků pomocných sborů bylo souzeno a museli zaplatit pokutu za to, že nazvali imperiála modrokožcem, což názorně dokládá, jak podlí a opovrženíhodní takoví lidi jako já doopravdy jsou.

Ne, celý ten čtyřdenní výlet jsem absolvoval na civilním nákladním voze. Vojenské poště, která jede nonstop a mění koně u odpočívadel každých dvacet mil, to trvá pět dní a kousek, jenže můj vůz vezl ryby; a to je opravdu úžasná pobídka, proč sebou trochu hodit.

Vůz přirachotil k prostřední bráně, kde jsem z něj seskočil a dobelhal se ke strážnému, který se na mě nejdříve zaškaredil, ale pak si všiml frčky na mém límci. Na okamžik jsem měl dojem, že mě zatkne za to, že se vydávám za důstojníka (nebylo by to poprvé).

Prošel jsem kolem něj a vzápětí uskočil stranou, aby mě nepřejel vůz velký jako katedrála. Tak už to v Classis chodí.

Kancelář mého kamaráda úředníka se nachází v bloku 374, v řadě 42, na ulici 7. V zásobovacím oddělení už sice o posloupném číslování slyšeli, ale zjevně nemají dojem, že by fungovalo, tudíž je blok 374 vklíněn mezi bloky 217 a 434. Ulice 7 propojuje ulice 4 a 32. Ale nejspíš je to tak v pořádku, protože ani já se tady neztratím, a to jsem jenom stavitel mostů, úplná nula.

Můj člověk tam nebyl. U jeho stolu seděl šest stop a šest palců vysoký Robur v mléčně bílém mnišském hábitu. Hlavu měl hladkou jako vejce a díval se na mě, jako kdybych byl něco, co dovnitř přivlekl pes. Zmínil jsem jméno svého kamaráda. Robur se usmál.

„Byl převelen," oznámil mi.

Ach. „Nějak se mi o tom nezmínil."

„Nebyl to ten typ převelení, o kterém by se člověku chtělo mluvit." Prohlédl si mě od hlavy k patě. Tak napůl jsem čekal, že mi odhrne rty, aby se mi podíval na zuby. „Můžu nějak pomoct?"

Zeširoka jsem se na něj usmál. „Potřebuju lano."

„Je mi líto." Vypadal nesmírně potěšeně. „Žádné lano nemáme."

„Mám žádanku s pečetí."

Natáhl ke mně ruku. Ukázal jsem mu svůj kus papíru. Jsem si celkem jistý, že si všiml, že je pečeť falešná. „Bohužel, momentálně žádná lana nemáme," zopakoval. „Jakmile nějaká dostaneme…"

Přikývl jsem. Do důstojnické školy jsem nechodil, takže o strategii a taktice vím prd, ale poznám, kdy

jsem prohrál bitvu a je potřeba se spořádaně stáhnout. „Děkuju vám. Omlouvám se, že jsem vás obtěžoval."

„To nic." Jeho úsměv říkal, že se mnou ještě neskončil. „Tu žádanku mi tady můžete nechat."

Pořád jsem ten padělaný papír s nesmírně nelegální pečetí držel v ruce. „Díky," řekl jsem, „ale neměl bych to postoupit přes příslušné kanály? Nechtěl bych, abyste si myslel, že se snažím přeskočit frontu."

„Ále, já myslím, že tu a tam pravidla můžeme trošku přiohnout." Znovu ke mně natáhl ruku. Zatraceně, pomyslel jsem si. A pak mě zachránil nepřítel.

(Což je zajímavé, ale tak nějak už to se mnou chodí. Měl jsem v životě úžasně mnoho štěstí, mnohem víc, než je můj poctivý podíl, a právě proto jsem si, když jsem dostal občanství, jako své řádné jméno zvolil Felix. Štěstěna se na mě usmívala prakticky ve všech zásadních okamžicích mé pozoruhodné kariéry. Ale šílené na tom je, že nositelem mého štěstí byl pokaždé neomylně nepřítel. Tudíž když mi bylo sedm, na naši vesnici zaútočili Husové, zabili mi rodiče, odvlekli mě za vlasy a prodali jednomu Šerdenovi. Ten mě vyučil tesařskému řemeslu – čímž ztrojnásobil moji cenu – a prodal mě do loděnic. Tři roky poté, když mi bylo devatenáct, podnikla císařská armáda trestnou výpravu proti šerdenským pirátům. Hádejte, kdo byl mezi zajatci odvezenými zpátky do císařství. Císařské námořnictvo má neustále zoufalý nedostatek zkušených loďařů. Dovolili mi vstoupit do svých řad, což znamenalo občanství, a ve dvaadvaceti už jsem byl předákem. Pak podnikli invazi Echmeni a obsadili město, kde

jsem byl umístěn. Byl jsem jedním z přeživších a přesunuli mě k ženistům, u kterých mám teď tu čest zastávat post vrchního plukovníka. Tím jsem myslím dostatečně objasnil, co mám na mysli. Za můj strmý vzestup od negramotného nevolníka až po velitele císařského regimentu můžou Husové, Šerdeni, Echmeni a nakonec, avšak v neposlední řadě, Roburové, kteří se pyšní tím, že za posledních sto let vyvraždili více než milion příslušníků mého národa. Jeden z těch podivných kultů, co se ve Městě každou chvíli objevují a hned zase mizejí, hlásá, že by měl člověk milovat své nepřátele. S tím naprosto nemám problém. Nepřátelé mi vždycky vycházeli vstříc a dlužím jim úplně za všechno. Oproti tomu přátelé mi vždycky jenom přitěžují a způsobují mi bolest. Ještě štěstí, že jich mám tak málo.)

Povšiml jsem si, že mi najednou nevěnuje plnou pozornost. Vykukoval ven okýnkem. Po chvilce jsem se přisunul blíž a nakoukl mu přes rameno.

„To je kouř?“ zeptal jsem se.

Ani se na mě nepodíval. „Ano.“

Požár na takovém místě, jako je Classis, nevěstí nic dobrého. Je zajímavé, jak rozdílně lidé reagují. On podle všeho úplně ztuhl. Já si připadal nervózní jako kočka. Odstrčil jsem ho loktem, abych získal lepší výhled, a v tu chvíli dlouhé skladiště, kterému se plazil ze dvou oken kouř, vzplálo jako pochodeň.

„Co tam skladujete?“ zeptal jsem se.

„Lana,“ odpověděl. „Tři tisíce mil lan.“

Nechal jsem ho civět a vyrazil rychle pryč. Lana vyráběná podle vojenských specifikací jsou silně térova-

ná a všechna skladiště v Classis mají doškové střechy. Byl nejvyšší čas přesunout se někam jinam.

Vyběhl jsem na dvůr. Lidé pobíhali všemi směry. Někteří z nich nevypadali ani jako vojáci, ani jako úředníci. Jeden z nich zasprintoval ke mně, pak se zastavil.

„Promiňte," začal jsem. „Nevíte –?"

Bodl mě. Ani jsem si toho meče v jeho ruce nevšiml. Napadlo mě: Na co si to tady sakra hraje? Vytáhl meč ze mě a rozmáchl se mi po hlavě. Nejsem možná ten nejvnímavější člověk, jakého jste kdy potkali, ale dokážu číst mezi řádky: nelíbil jsem se mu. Ukročil jsem stranou, podrazil mu nohy a prokopl obličej. Ve výcvikových manuálech tohle nenajdete, ale když vás vychovávají otrokáři, nalepí se na vás tak trochu alternativní vzdělání.

Následoval sled myšlenek: myslím, že podrážení nohou a prokopávání obličeje mi připomnělo Šerdena, který mě to naučil (praktickým příkladem), a to mě přivedlo k myšlenkám na piráty, a pak mi to došlo. Šlápl jsem ležícímu muži jen tak pro štěstí na ucho, až něco zapraskalo – ne že bych snad k němu choval zášť –, a začal jsem se rozhlížet po úkrytu.

Když se kolem vás odehrává něco opravdu špatného, chvíli trvá, než to k vám všechno pronikne. Šerdenští piráti řádící v Classis? Něco takového se tady přece dít nemohlo. Takže jsem si našel zastíněný průchod, dokonale jsem znehybněl a začal používat oči. Ano, opravdu se to dělo, a soudě podle malého výseku akce, který jsem viděl, šlo všechno naprosto hladce podle jejich plánu. Vypadalo to, že jim císařská armáda

vůbec nedělá potíže. Vojáci byli zaměstnáni hašením požáru ve skladišti lan a Šerdeni je pobíjeli a stříleli, zatímco vojáci pobíhali kolem s vědry, žebříky a dlouhými háky. Nikdo si patrně neuvědomil, co se děje, kromě mě, a já se nepočítám. Zanedlouho už na dvoře žádní imperiálové nezbývali a Šerdeni začali k velkým skladištím přistavovat vozy a nakládat je. V Classis nikdy není nedostatek vozů. Byli to pracanti, to jim musím přiznat. Zkuste někdy přimět tlupu dokařů nebo skladníků, aby vám za čtyřicet minut naložili dvě stě vozů velikosti čtyři. Ale v tom patrně tkví rozdíl mezi najatou sílou a živnostníky.

Myslím, že ten požár byl spíš nehoda, protože Šerdenům docela zkazil den. Rozšířil se z prvního skladiště na hromadu dalších, než měli šanci je vyrabovat, a následně začaly hořet hlavní stáje a kočárovna, kde se nacházela většina vozů. Pak ale vítr změnil směr a požár se s řevem hnal kasárnami a vedlejšími správními budovami. To znamenalo, že se blížil přímo ke mně. Tou dobou už nebyli v dohledu žádní vojáci ani úředníci, jenom padouši, a já tam v tom svém předpisovém plášti a tunice trčel jako bolavý palec. Takže jsem si plášť sundal, všiml si velké rudé skvrny na přední straně tuniky – no jo, vlastně, bodnul mě, s tím si budu dělat starosti později –, stáhl jsem z mrtvého piráta halenu a přetáhl si ji přes hlavu. Pak jsem si začal vykračovat přes dvůr a snažil se vypadat, že mám něco na práci.

Ušel jsem asi tak třicet yardů, načež jsem upadl. Lehce mě to překvapilo, ale pak jsem si to uvědomil: asi to nebude jenom povrchové zranění. Připadal jsem

si směšně slabý a nesmírně ospalý. Najednou stál někdo nade mnou. Byl to Šerden, s kopím v ruce. K čertu, pomyslel jsem si, a pak: Ne že by na tom záleželo.

„Jsi v pořádku?“ zeptal se mě.

To je to moje štěstí. Jak moc se mi teď hodilo, že jsem se narodil jako mlíčňák. „Jsem v pohodě,“ odpověděl jsem. „Vážně.“

„Blbost,“ zašklebil se na mě a vytáhl mě na nohy. Neuniklo mi, že si všiml mých holínek – byly to těžké armádní boty, v obchodě takové nekoupíte. Pak jsem ale spatřil, že on má na nohou stejné. Holt piráti a boty mrtvých lidí. „Tak pojď,“ řekl. „Opři se o mě, to bude dobrý.“

Přehodil si moji paži kolem krku, popadl mě v pase a došel se mnou k nejbližšímu vozu. Vozka mu pomohl vytáhnout mě nahoru. Jemně mě uložili na velkou hromadu smotaných lamelových zbrojí. Můj zachránce si stáhl halenu, složil ji a zastrčil mi ji pod hlavu. „Odvez ho zpátky k lodi, tam se o něj postarají,“ řekl vozkovi a víckrát už jsem ho nespatřil.

Takhle jednoduché to bylo. Podle toho, jak rabovači postupovali, čili rychle a efektivně, bylo docela jasné, že už tady nezbyli žádní imperiálové, s nimiž by si museli dělat starosti – kromě mě, a já byl s velkou péčí odvážen pryč od nebezpečí svými nepřáteli. Vůz se dokodrcal k prostřednímu molu. Ke každé jeho straně byl přivázán tucet lodí. Vozka se nedíval, takže se mi podařilo slézt z vozu a zahrabat se do velkého kotouče lana, kde jsem zůstal, dokud neodplula poslední loď.

O něco později se objevila šalupa válečného loďstva. Včas jsem si vzpomněl, že se musím vyprostit ze

šerdenské haleny, která mi zachránila život. Kdyby mě v ní přistihli naši, byla by to moje smrt.

No a to je důvod – nebo jeden z důvodů –, proč jsem se rozhodl sepsat tuhle historii. Za normálních okolností bych se tím neobtěžoval, ani by mě to nenapadlo – kdo jsem já, abych se opovážil zaznamenávat činy a utrpení velkých mužů a tak dále. Jenže jsem byl u toho. Nejen během obležení, ale přímo od samého začátku. Jak už jsem se zmínil, měl jsem v životě mnohem víc štěstí, než jsem si vůbec mohl zasloužit, a když vás tedy – znovu a znovu – nějaká neviditelná ruka takříkajíc vytáhne přímo zpod kol vozu a položí vás do bezpečí na kraj silnice, musíte si začít klást otázku proč. No a to jediné, v čem si myslím, že bych mohl posloužit, je být svědkem. Koneckonců u císařského soudu může svědčit kdokoliv, dokonce i děti, ženy, otroci, mlíčňáci, ačkoliv je pochopitelně na soudci, aby rozhodl, jakou váhu lze přikládat prohlášením někoho takového, jako jsem já. Takže jestli si štěstěna myslí, že jsem dost dobrý k tomu, abych velel ženistům, třeba si myslí i to, že bych mohl být historikem. Jen si to představte. Nesmrtelnost. Syn zahradníka odněkud ze severní části Býčí šíje, který bude žít navěky na obálce knihy. To by bylo něco.

KAPITOLA 2

Nebyl jsem jediným přeživším. Jeden z úředníků zástupce proviantního důstojníka žil dost dlouho na to, aby potvrdil většinu toho, co jsem nahlásil, a několik rybářů vidělo Šerdeny připlouvat Severní úžinou a spouštět kotvy v přístavišti. Ti chudáci dokřižovali kanálem proti větru k námořní základně v Colophonu, kde jim nikdo nevěřil, dokud nespatřili sloup kouře.

Šalupa mě odvezla zpátky do Colophonu, kde mě armádní felčar sešil, i když to správně dělat neměl – hádejte proč –, načež mě odeslali zásobovací lodí do Malaty, kde mají nemocnici pro občany cizího původu, s licencí k léčení lidí s chronickým kožním neduhem, jako mám já. Po pár dnech jsem měl doktorů plné zuby, takže jsem se nechal propustit, zrekvíroval jsem místo na voze s dřevěným uhlím a ten mě odvezl zpátky do Města. Jakmile jsem tam dojel, hned jsem měl celou hromadu průšvihů. Vyšetřující komisaři se táhli celou tu cestu až do Malaty, aby zaznamenali mou

výpověď, a já tam nebyl. Copak lidi jako já nedokážou udělat nic pořádně?

Když se na mě rozvědka dostatečně vyřvala, odklopýtal jsem dolů z kopce, abych navštívil Faustina, městského prefekta. Faustinus je… nebudu říkat můj přítel, protože mu nechci nadělat problémy. Ale má na mě poněkud víc času než většina Roburů, opravovali jsme společně akvadukty. Faustinus nebyl u sebe, povolali ho na důležité zasedání městské rady. Nechal jsem mu vzkaz, aby mě zašel navštívit, a odvlekl se zpátky do kopce ke Správě komunálních prací, která je tak trochu mým domovem, když jsem ve Městě.

Jako zvláštní laskavost, kterou jsem získal díky osobní přímluvě prefekta Faustina, tam mám vlastní kutloch. Kdysi se tam skladovalo dřevěné uhlí. Předtím tam myslím hlídač držel svého psa. A ještě předtím to bývala součást malované křížové chodby Chrámu ohně, který nechal vybudovat Temren Veliký, aby vzdal dík za své vítězství nad Robury za vlády Marciana III. Tohle je staré město, a kdekoliv kopnete, na něco narazíte. Každopádně Správa komunálních prací mi dovoluje nechávat si tam věci. Dopisy a podobné záležitosti se mi hromadí ve staré krabici u dveří a ze tří přepravních beden jsem si tam udělal postel (jsem tesař, vzpomínáte?). Dopisy jsem se neobtěžoval číst. Zalezl jsem do postele, zachumlal se do koňských houní a usnul jsem.

Nějaký hlupák mě vzbudil. Byl obrovský, od hlavy k patě v pozlacené šupinové zbroji, jako ohromná ryba stojící na ocase. Nebyl sám. „Copak?“ zívl jsem.

„Plukovník Orhan.“

No, to už jsem věděl. „Co je?“

„Nechává vás pozdravovat generál Priscus, pane. Žádají si vás v městské radě.“

To byla samozřejmě prachsprostá lež. Generál Priscus si mě nežádal nikde ve své jurisdikci, jak dal velice jasně najevo, když mě povyšovali (tenkrát tomu tady ale ještě nevelel, chválabohu). A obzvláště si mě nežádal na svém zasedání městské rady, jenže bohužel pro něj neměl v této záležitosti na výběr. „Kdy?“

„Hned, pane.“

Zasténal jsem. Pořád jsem měl na sobě děravou zakrvácenou tuniku navlečenou přes špinavě bílé obvazy z Malaty. „Potřebuju se umýt a převlíknout,“ řekl jsem. „Dejte mi deset minut, ano?“

„Ne, pane.“

Mezi věcmi, na které jsem měl tady místo, byl i náhradní šedivý plášť a armádní červený plstěný baret. Vzal jsem si je na sebe – byl horký den, věděl jsem, že se budu v tlustém vlněném plášti smažit, ale bylo to buď tohle, nebo jít před městskou radu v krvavých hadrech – a vyhrabal se na nohy. Zlatí rybí muži kolem mě vytvořili dokonalou formaci. Nebylo to třeba, nejspíš to udělali jenom ze zvyku.

Válečný úřad se nachází čtyři dveře nalevo od Zlaté věžičky. Vstupuje se do něj nízkými dveřmi v bezútěšné cihlové zdi, ale jakmile jimi projdete, ocitnete se v té nejúžasnější uzlové zahradě plné levandulí, zimostrázu a ohromně krásných květin a pak spatříte dvoukřídlé bronzové dveře, od kterých se na vás kaboní dva nejdrsnější vojáci v celé armádě, a pak jste uvnitř a zakrýváte si oči před září odrážející se od

bílého mramoru. Celkem chápu, proč to lidi berou jako urážku, když dovnitř vstoupím já. Moje kůže tady nezesvětlá o polovinu odstínu.

Každopádně je odsud skvělý výhled z výšky. Přímo dolů na Návršní ulici, všude, kam se podíváte, samé střechy – červené střešní tašky, šedivé břidlicové, doškové. Nikde žádná zelená nebo modrá, jenom dílo lidských rukou, kam až oko dohlídne. Něco takového jinde na světě nespatříte. Kdykoliv se mi ten výhled naskytne, bez ohledu na okolnosti si uvědomím, jaké mám štěstí.

Nicméně z okna v místnosti, kde zasedá městská rada, můžete vidět moře. Generál Priscus seděl k oknu zády, zatímco já měl prvotřídní výhled. Mohl jsem přes jeho rameno vidět výběžky přístavu a za nimi placatou temnou modř. Hromady plachet, ale žádná z nich na sobě neměla červeno-bílé pruhy Šerdenů. Aspoň tedy zatím ne. Kdybych generálovi nabídl, že si s ním vyměním místo, myslel by si, že se snažím být vtipný, takže jsem držel jazyk za zuby.

Generál Priscus nám strohým a úsečným vojenským jazykem odvyprávěl, co už jsme všichni věděli: došlo k překvapivému útoku z moře, žádní přeživší, významné škody na budovách a skladištích, pokračuje vyšetřování ohledně totožnosti útočníků –

„Promiňte," ozval jsem se.

Koutkem oka jsem zahlédl, jak sebou prefekt Faustinus trhl. Aby taky ne. Neustále a dokolečka mi opakuje, abych nedělal potíže. Má docela pravdu a jde mu jenom o moje dobro. Pořád se mě ptá: Proč to děláš? Odpověď zní: Nemám ponětí. Vím, že to špatně skon-

čí, a Bůh ví, že si to neužívám. Změknou mi kolena, žaludek se mi začne kroutit bolestí a hruď se mi sevře tak, že skoro nemůžu dýchat. Slyším vlastní hlas mluvit a myslím si u toho: Teď ne, ty tupoune, nedělej to už zase. Jenže tou dobou už je pozdě.

Všichni se na mě dívali. Priscus se zamračil. „Co je?"

„Já vím, kdo to byl," řekl jsem.

Už zase jsem to udělal. „Opravdu."

„Ano. Nazývají se Šerdeni."

Když byl Priscus naštvaný, ztišil hlas natolik, že prakticky předl. „Je nějaký důvod, proč jste neměl potřebu zmínit se o tom dříve?"

„Nikdo se mě neptal."

Faustinus měl oči pevně zavřené. „Mno," pokračoval generál, „tak třeba byste mohl být natolik laskavý, abyste nás poučil nyní."

Když jsem nervózní, hodně mluvím. A jsem na lidi hrubý. Je to pošahané. Za jiných okolností, třeba když jsem naštvaný, a obzvláště když se mě lidi snaží provokovat, dokážu svou náladu ovládat jako vozataj řídící koně na hipodromu. Ale když panikařím, začnu se chovat nafoukaně. Koho by to napadlo.

„Ale jistě," řekl jsem. „Šerdeni tvoří volně provázanou konfederaci, převážně složenou z vyhnanců a uprchlíků z jiných národů. Základnu mají u ústí řeky Šelm v severovýchodní Permii. Máme sklony označovat je za piráty, ale převážně obchodují. Taky s nimi hodně obchodujeme, napřímo nebo přes prostředníky. Mají rychlé lehké lodě, s nízkým výtlakem, ale odolné. Obvykle se vydávají krást, jenom když jsou časy těžké, a pak si vybírají malé a snadné cíle, kde si

můžou být jistí dobrým a rychlým ziskem – kláštery, opuštěné panské vily, příležitostně vozy převážející armádní mzdy nebo stříbrnou rudu z dolů. Pokud ale mají na výběr, dávají přednost nákupu kradeného zboží před samotným loupením. Vědí, že kdybychom chtěli, rozdrtili bychom je během dvou minut. Ale nikdy jsme to neudělali, protože s nimi, jak už jsem říkal, hodně obchodujeme. V zásadě nikoho neobtěžují."

Admirál Zonaras se naklonil dopředu a upřel na mě přes stůl pohled. „Kolik mají lodí?"

„Nemám ponětí," přiznal jsem. „Není to oblast mojí odbornosti, všechno, co o nich vím, pochází z – no, řekněme, že se naše cesty v minulosti zkřížily. Rozvědka válečného námořnictva by to měla vědět. Zeptejte se jich."

Zonaras mě nikdy neměl rád, ani za těch nejlepších okolností. „Ptám se vás. Na váš nejlepší odhad."

Pokrčil jsem rameny. „Celkem tak tři sta, čtyři sta lodí. Ale mluvíme tady o tuctech malých nezávislých komunit bez jakékoliv centrální vlády. Neexistuje žádný král Šerdenu ani nic podobného."

Priscus mě přeletěl pohledem a podíval se na opačný konec stolu. „Máme čísla, kolik lodí bylo v Classis?"

Nikdo nic neříkal. Byla to úžasná, neopakovatelná příležitost, abych taky držel pusu. „Asi tak sedmdesát," řekl jsem.

„Tak moment." To se ozval Sostratus, nejvyšší komoří. Pokud bychom probírali civilní záležitosti, byl by to on, kdo by seděl na Priscově židli. „Jak tohle všechno víte?"

Znovu jsem pokrčil rameny. „Byl jsem tam."

„Cože jste?"

Nikdo z nich o tom nevěděl. Proboha živého. „Byl jsem tam," zopakoval jsem. „Byl jsem v Classis služebně, všechno jsem to viděl." Kolem stolu se rozlehlo mumlání. Tlačil jsem na pilu dál. „Můj odhad sedmdesát je založený na přímém pozorování jejich lodí uvázaných v docích. Na každé straně všech tří přístavišť stál tucet lodí. Šest krát dvanáct je sedmdesát dva. Nemyslím si, že jich tam mohlo být míň, když jsem se díval, protože to nevypadalo, že by tam bylo místo, všechna kotviště byla obsazená. Mohly tam být i další lodě, které čekaly na zakotvení, až ty předchozí dokončí nakládku, to nevím. Z místa, kde jsem byl, jsem tak daleko nedohlédl."

Symmachus, císařský agent, se zeptal: „Proč nám nikdo neřekl, že tam byl očitý svědek?"

Generálovu náladu to nezlepšilo. „Očitý svědek zjevně neměl až doteď potřebu se o tom zmínit. Ale pořád lepší pozdě než vůbec. Měl byste nám to raději říct všechno."

Chystal jsem se poukázat na to, že jsem plnou výpověď udělal v nemocnici válečného námořnictva v Colophonu. Myslím, že Faustinus mi někdy dokáže číst myšlenky. Spatřil jsem, jak prudce vrtí hlavou jako kráva odhánějící bzučící mouchy. Měl pravdu. Takže jsem jim odvyprávěl celý příběh od chvíle, kdy jsem spatřil kouř, až do momentu, kdy mě vyzvedla šalupa. Pak jsem se odmlčel. Nastalo dlouhé ticho.

„Mně to připadá celkem přímočaré," prohlásil admirál Zonaras. „Pátou flotilu můžu mít na moři do

čtyř dnů. Ta se postará, aby nás už Šerdeni nikdy neobtěžovali."

Všichni sborově přikyvovali, jako když vítr ohýbá stromy v javorové aleji. Cítil jsem, jak mi vzadu v hlavě tepe krev. Neříkej to, prosil jsem sám sebe.

„Promiňte," ozval jsem se.

Když zasedání rady skončilo, pokusil jsem se odplížit Návršní branou, ale Faustinus byl na mě moc rychlý. Odřízl mi cestu u Callicratovy fontány. „To už jsi přišel i o poslední zbytečky rozumu?" zeptal se.

„Ale vždyť je to pravda," hájil jsem se.

„Jistěže je to pravda," obrátil oči v sloup, „ale o to nejde. Jde o to, že jsi naštval úplně každého, kdo něco znamená."

Pokrčil jsem rameny. „Stejně mě nikdy neměli rádi."

„Orhane." Nikdo mi tak neříká. „Jsi chytrý člověk a používáš mozek, což je v tomhle městě unikátní, ale musíš něco udělat se svým přístupem."

„Přístupem? Já?"

Proč jsem se snažil naštvat jediného člověka ve Městě, který mě dokázal snést? Je mi líto, nevím. „Musíš s tím něco udělat, Orhane, než se dostaneš do opravdického průšvihu. Víš, v čem je tvůj problém? Jsi tak plný roztrpčení, až z tebe prosakuje ven jako mléko z nepodojené krávy. Urážíš lidi, proto by pak raději umřeli, než aby udělali, co jim říkáš, i když je to správné a rozumné. Víš ty co? Jestli se tohle císařství jednoho dne zhroutí, dost možná to bude všechno tvoje vina."

Takhle mi vyčinit. „Já vím," přikývl jsem. „Zkurvím dobrou radu tím, že ji někomu dám." To ho přimělo,

aby se proti vlastní vůli zakřenil. „Měl bych si najít někoho, kdo není ostatním tolik na obtíž, aby říkal věci za mě. Pak by lidi poslouchali."

Obličej mu trochu ztuhl. „Tím si nejsem jistý. Kéž by ses dokázal naučit nebýt tak zatraceně neomalený."

Povzdechl jsem si. „Vypadáš, že by ses napil."

Faustinus tak vypadá pořád. Tentokrát však zavrtěl hlavou. „Mám moc práce," prohlásil, což znamenalo, že si nemůže dovolit, aby ho se mnou někdo viděl na veřejnosti, alespoň tak týden. „Přemýšlej o tom, proboha živého. Prosím. V sázce je toho příliš mnoho, nemůžeme riskovat, že se to všechno podělá jenom kvůli tvojí nešťastné povaze."

To byla dobrá poznámka a já o tom opravdu poctivě přemýšlel celou cestu dolů Návršní ulicí. Problém byl v tom, že jsem měl pravdu. Vždyť jsem akorát poukázal na to, že Pátá flotila nikam nepopluje, přinejmenším ne nějakou dobu. Admirál Zonaras pronesl, že to je pro něj novinka. Připomněl jsem mu, že veškerá lana a dužiny na výrobu sudů pro celé válečné námořnictvo – ty byly ve skladišti vedle toho s lany, jak jsem se dozvěděl v armádní nemocnici, než mě vyhodili – vyletěly komínem, a tak…

Moment, moment, říkáte si, takže bych to měl možná vysvětlit. Říká se tomu zásoby nezbytné potřeby a má se za to, že to válečnému námořnictvu ušetří ročně hotové jmění. Myšlenka je taková, že dohromady máme šest flotil, v každé z nich je tři sta dvacet lodí, no a loď sama o sobě není moc k užitku: potřebujete stěžně, plachty, vesla, lana, všemožné zásoby, z nichž nejdůležitější jsou sudy k převážení pitné vody. Bez

sudů s vodou se loď nemůže vzdálit víc než na dohled od pevniny, protože by jednou denně musela pro vodu, v horkém počasí dvakrát. Nicméně kdyby každá loď flotily měla mít vlastní samostatnou výstroj – nejspíš vám to jde s čísly líp než mně, tak si to spočítejte –, byla by to hromada drahé výstroje, a protože po většinu doby jsou najednou na moři jenom dvě flotily, v případě ohrožení tři, a protože loděnice válečného námořnictva si daly tu enormní práci, aby jakákoliv výstroj mezi loděmi byla zaměnitelná… no, vládní úředník, který s tímhle přišel, měl opravdu převratný nápad. Jedna flotila – domovská divize, která má trvalou strážní službu a hlídá úžiny – je neustále plně vystrojená. Zbylých pět flotil sdílí dvě kompletní sady výstroje, které se kvůli pohodlí a snadnosti rychlého nasazení skladují v Classis, připravené k okamžitému výdeji, kdyby je někdo potřeboval použít.

Tohle všechno Zonaras samozřejmě věděl, do nějaké míry. Jenomže je naprosto dokonale možné něco vědět, ale nepřemýšlet o tom. Anebo si byl admirál velice dobře vědom, že nedokáže vypravit jedinou loď, když se všechny lana a dužiny na sudy proměnily v šedivý popel, ale nechtěl se o to tajemství podělit se zbytkem rady. Tak či onak mě nazval zatraceným lhářem a zpropadeným hlupákem a hromadou dalších přívlastků, které byly všechny zcela pravdivé, avšak sotva podstatné. Generál Priscus se ho zeptal zpříma: Dokážete vypravit flotilu do Permie, nebo nedokážete? A tak Zonaras udělal to jediné, co za daných okolností mohl. Vyskočil, vrhl po mně zachmuřený pohled, ze kterého mě rozbolely zuby, a bez jediného slova se odplížil z místnosti.

A to bylo celé, alespoň co se městské rady týkalo. Z mého úhlu pohledu to bylo jedině dobře. Už tak jsem měl náramný průšvih. Kdyby se v tu chvíli zasedání nebylo zmateně rozpadlo, mohlo se snadno stát, že bych poukázal na řadu dalších problémů, které mě v souvislosti s Classis napadaly, a to by mě dost možná stálo krk.

No a tak jsem byl tedy ve Městě a neměl nic na práci. Striktně vzato, vzhledem k tomu, že jsem si tady své záležitosti odbyl, jsem se měl vrátit na velitelství svého armádního sboru a pustit se do papírování. Z nějakého důvodu jsem měl ale pocit, že by to nebyl dobrý nápad. Bylo jistě nepředstavitelné, aby generál nebo admirál nebo komoří nebo jeden z divizních velitelů nebo někdo z jejich mnoha, mnoha podřízených zařídil, aby byl císařský důstojník ve službě zavražděn cestou domů někde na opuštěné silnici přes vřesoviště. Jenže dokonce i v tak dobře spravovaném císařství, jako je to naše, se pořád najdou banditi, propuštění vojáci, uprchlí otroci, nespokojení nevolníci, náboženští fanatici a obyčejní magoři, prostě celá řada zlých lidí, kteří by vám podřízli krk kvůli cvočkům ve vašich botách, a nepohodlní důstojníci takovým lidem, případně jiným nebezpečím spojeným s cestováním na dlouhé vzdálenosti, čas od času padají za oběť. Dej tomu tak den dva, říkal jsem si, pak se svezeš s obchodní karavanou nebo skupinkou poutníků. Jsem pevně přesvědčený, že prozřetelnost by se neměla pokoušet, a jak kdysi řekl jeden moudrý muž, na štěstí je podobně jako na pilu někdy lepší netlačit.

KAPITOLA 3

Pochopitelně, ve Městě rovněž není nouze o zloděje, šílence a nešťastné nehody, ale tam aspoň můžete podniknout kroky, jak omezit riziko, které představují. Tak například pokud se chcete vyhnout nepříjemnostem ze strany oficiálně ustanovených úřadů, kdo by vám s tím pomohl lépe než lidé, kteří takové věci dělají neustále a živí se tím?

Já jsem ohledně společnosti, ve které se pohybuju, poněkud vybíravý, takže mám tendenci držet se dál od vrahů, pouličních lupičů, vykradačů domů a vyděračů. To mi pořád ponechává hromadu lidí, s nimiž se můžu přátelit. Podvodníci jsou v pohodě, ale jsou chytřejší než já a neustále vyhlížejí obchodní příležitosti, takže mě to obecně táhne spíš k padělatelům a penězokazům. Ti mají vyšší úroveň.

Proto jsem vyrazil na Starý květinový trh. Pokud jste ve Městě nikdy nebyli, tak si udělejte poznámku: na Starém květinovém trhu květiny nekoupíte.

Podobně jako mnoho jiných městských čtvrtí je pojmenovaný podle toho, co se tady dělalo kdysi dávno, ale už se to nedělá. Aby nedocházelo k pochybám, květiny jsou asi tak to jediné, co tady nekoupíte. Život a smrt ano, žádný problém. Obyčejný puget růží ne. Starý květinový trh byl vybudován na troskách celé jedné čtvrti, která se asi tak před sto padesáti lety propadla do díry – ukázalo se, že ji vybudovali přímo nad podzemní řekou, jež teče prostředkem kopce, přes který vede Návršní ulice, a ústí do Zálivu.

Zamířil jsem přímo do hospody U Dvou psů, posadil se do kouta co nejdál od ohně a požádal o šálek čaje a talířek medových koláčků. U Dvou psů si čaj nikdo neobjednává.

Přišla asi tak za minutu a posadila se naproti mně. „Ty máš teda nervy," řekla.

„Tak ty už víš o ranním zasedání rady? Jsem ohromen."

„Nemám tušení, o čem to mluvíš." Zachvělo se jí chřípí: varovné znamení. „Někdo tě tady hledal."

Jmenuje se Aichma a před lety jsem se znal s jejím otcem, když byl kapitánem u Zelených. Sloužili jsme společně, než odešel z armády a šel zápasit do arény. Stejně jako já si dobře vedl ve své zvolené profesi, během šesti let se vypracoval ze zelenáče až na šéfa frakce. Stýská se mi po něm. Když bylo Aichmě čtrnáct, řekl jsem jí, že mě na smrtelné posteli přiměl, abych mu slíbil, že se o ni postarám. Samozřejmě jsem jí lhal. Přesnější by bylo něco jako *Drž se dál od mý dcery, nebo ti urvu hlavu*. A pochopitelně neměl žádnou smrtelnou postel. Vykrvácel do písku, za skandování

sedmdesáti tisíc lidí. To musí být opravdu divný způsob, jak zemřít.

„Jestli to nebyl někdo z vládních, tak mě to netrápí," prohlásil jsem. „Jak vypadali?"

„Dva seveřani a mlíčňák," pokrčila rameny. „Řekla jsem jim, že jsem tě neviděla. Což byla pravda."

Uvolnil jsem se. Ten mlíčňák byl můj obchodní partner. Funguje to následovně. Vláda pošle peníze na žold mého mužstva ve zlatě. Já jim platím ve stříbře, šest grošů měsíčně, a jeden zlatý stamenon rovná se sto šedesát grošů. Neexistuje žádný oficiální, legální způsob, jak směnit zlato za stříbro, kvůli trvalému nedostatku stříbrných mincí, a za to může mincovna. Není to ale ničí vina. Pokud chcete být mistrem mincovny, koupíte si tu pozici od kancléře za hromadu peněz, které pak musíte nějak získat zpátky. Což není takový problém, protože vaši odměnu představuje jedna desetina procenta všech mincí, které se v mincovně vyrazí. No a protože vyrazit zlatou minci vyžaduje stejně času a úsilí jako vyrazit stříbrnou nebo bronzovou, mincovna razí hromady a hromady zlatých mincí, stříbrné, jenom když nezbytně musí, a bronzové nikdy. O drobné se starají armádní pluky samy, razí si vlastní hrubé a ošklivé mince ze zploštělých odřezků měděných trubek. Takže když potřebuju stříbro, abych zaplatil mužstvu, vyměním vládní zlato za jaksi ne úplně oficiální stříbro, které získávám od poctivých obchodníků, jako jsou ten mlíčňák a dva seveřani. A to vysvětluje, proč znám tolik lidí na Starém květinovém trhu. Nejspíš taky začínáte chápat, jak je možné, že jsem tak úspěšný ve zdejší armádě. Lidé, kteří mi umožňují dělat moji

práci, by imperiála s modrou krví čerstvě vypuštěného z akademie obešli mílovým obloukem.

Pozorně si mě prohlížela. „Stalo se něco špatného."

„Zatraceně špatného," přikývl jsem.

Povzdechla si. Ne že by její čas nebyl vzácný, ale když si potřebuju promluvit, udělá si čas a poslouchá. Kývla na výčepního, ten protáhl obličej a odešel naplnit kotlík. „Politika?"

„Do jisté míry."

„Tyhle věci mě nezajímají. Já pracuju, abych se užívila."

„Jsi chytrá."

Věnovala mi svůj typický mdlý úsměv. „Tohle bude jedna z těch tvých her, ve kterých mám za úkol dobrat se závěrů odvozováním ze základních principů, co? Taková ta, kdy mě budeš nutit, abych říkala, co si myslíš."

„Ano, ale v těch jsi dobrá. Protože jsi chytrá."

Ješitnost je její jedinou slabinou. Ví, že je hezká, protože jí to chlapi říkají pořád dokolečka, a nemá z toho nic než starosti. Já jsem jediný, kdo jí říká, že je chytrá. „Tak spusť," pobídla mě.

„Slyšela jsi o Classis."

„Něco o pirátech, co ukradli hromadu vybavení," přikývla.

„Je to tak. No a teď: ty jsi ta s mozkem, takže mi řekni. Proč by mě to mělo tolik trápit?"

Když o něčem přemýšlí, má takový rituál. Skloní hlavu, jako kdyby se modlila. Upřeně si hledí na ruce. V takové chvíli nemá cenu na ni mluvit, neuslyší ani slovo. Když se něčemu dostane na stopu, poznáte to podle toho, že se zamračí. Když si myslí, že se toho

dobrala, posadí se zpříma a upře pohled přímo na vás. „No?“ zeptal jsem se.

„Co přesně odvezli?“

Hodná holka, pomyslel jsem si. „Tím si nejsem jistý. Vím jenom to, co jsem zaslechl v armádní nemocnici, a tam jsem nebyl dlouho. Ale podle všeho převážně základní vojenské vybavení.“

„A to znamená?“

„Boty. Přikrývky. Tři sta sudů kovových šupin k výrobě zbrojí. Dva tisíce yardů stanového plátna. Vozy plné palisádových kůlů. Sedm tisíc vystýlek do přileb. A podobně.“

„Dobrá,“ přikývla pomalu. „Dejme tomu, že jsem obchodník. Utratím hromadu peněz za lodě a posádky, i když vím, že mě čekají horké chvilky, až mě válečné námořnictvo dopadne, což se dříve nebo později stát musí. Co za svoje peníze dostanu? Tak si to proberme. Palisádové kůly jsou palivové dříví, které –“

„Roste na stromech?“

„Nepřerušuj mě. Ze stanového plátna se dá dělat oblečení, ale na tom by člověk prodělal. Vycpávky přileb…“ Pokrčila rameny. „Ty nejsou k ničemu. Takové krámy by nikdo koupit nechtěl. Rozhodně ne za cenu, ze které by měl člověk zisk.“

„Až na?“

„Armádu. Nebo vládu,“ přikývla rázně. „Jenže vlády nekradou své vybavení jiným vládám, je to moc riskantní. Navíc je levnější, když si to člověk vyrobí sám, a ještě si tím zajistí soustavný přísun.“

Aichma zná hromady těžkých slov. Lichotím si, že se je naučila ode mě. „Takže?“

„Vydrž, pořád přemýšlím. Piráti ukradnou hromadu nepravděpodobných věcí, které se opravdu špatně převážejí a nemají žádnou skutečnou cenu, a riziko je opravdu strašlivé. Takže…“ pokývla hlavou, jako kdyby jí nějaký neviditelný pomocníček pošeptal odpověď. „Krádež na objednávku.“

„Krádež na objednávku. Jenže nikoliv vládní, to už jsme vyloučili.“

Promnula si dlaň palcem. Její otec tohle dělával, když byl naštvaný nebo zmatený. „Nebyla to vláda. Tak třeba někdo, kdo není vláda teď, ale…“

„Chtěl by být.“ Luskl jsem prsty a ukázal na ni. „Tvůj táta vždycky říkal, že ti to pálí.“

To mi vysloužilo zamračení. „Jenže počkat,“ pokračovala. „To pořád nedává smysl. Řekněme, že je to opravdu někdo, kdo chce vybudovat armádu prakticky od nuly. Co já vím, třeba někdo, kdo zakládá nahoře v Podpaždí nebo dole na jihu kolonii nebo svobodnou kumpanii. Všechny tyhle věci se dají koupit na dražbách přebytků. A levně.“

„Ano,“ usmál jsem se na ni, „dají. Nebo si můžeš koupit tisíc zkušených lidí a založit továrnu. Jenže to neudělali. Takže?“

Vrátila se do svého přemýšlecího režimu, a zatímco dumala, dorazil čaj. Nalil jsem si šálek a položil ho stranou, aby vychladl.

„Peníze,“ prohlásila. „Opravdická hotovost. Ať je to kdokoliv, žádnou nemá.“

„Jenže Šerdeni – piráti,“ opravil jsem se, ovšem trochu pozdě. Vždycky když se dozví něco nového, v očích se jí maličko zableskne.

„Musí to být dlouhodobé partnerství," řekla pomalu. „Žádné peníze předem, práce přesně dle zadání a opravdu velká odměna později. To mi k Šerdenům nesedí," dodala. „Na ty je to příliš organizované, jestli víš, jak to myslím. Dlouhodobý plán v případě Šerdenů je asi tak zítra odpoledne."

„To mě napadlo taky. Takže?"

Zamračení. „Takže to musí být opravdu dobrá nabídka, aby je to zajímalo. Opravdu velká odměna, v určitou chvíli."

Aichma je v mnoha ohledech stejná jako její otec. Statečná, loajální, má dobré srdce, je ostrá jako nůž a kluzká jako úhoř. On ale taky oplýval šarmem. „Jen tak pro zajímavost," řekl jsem, „ze všeho nejdřív, než se pustili do loupení, podpálili lana a dužiny na sudy."

„Námořní zásoby. Pro které by našli odbytiště."

„Nebo je mohli sami využít. Ale ne, vyletěly komínem. A to *předtím*, než začali plenit. Jako kdyby jim někdo řekl, že to mají vzít podle důležitosti."

„Aby se pojistili, že za nimi nebude moct vyplout flotila."

„Jenom dočasně."

„Někdo jim to nařídil," prohlásila pevně. „Nejdříve zastavte flotilu, pak berte věci." Zahleděla se na mě. „Tak to je opravdu zajímavé."

„Naplňuje mě to zájmem celou noc, i když bych raději spal. Je to jenom dočasně, ale možná že dočasně stačí. Pokud ten někdo plánuje podniknout další kroky velmi brzy."

„A má všechny naše věci, zatímco my nemáme nic."

„Kvůli centralizovanému zásobování," přikývl jsem. „Dvě mouchy jednou ranou. Krátkodobě jsme paralyzovaní, armáda i námořnictvo. On je připravený, my ne. Ale to nás přivádí k otázce: Kdo to je?"

„Nejsou to Echmeni ani Auxeni, ti by si nikdy nenajali piráty. A kromě toho, proč by s námi chtěli válčit? Mají plné ruce práce s vlastními divochy." Zavrtěla hlavou. „Promiň. Nemám tušení."

„To je tím, že jsi tak hloupá, víš."

Obdařila mě pohledem říkajícím *Jsi sice šašek, ale odpouštím ti.* Usrkl jsem čaje. U Psů ho dělají tak akorát – což je pozoruhodné vzhledem k tomu, že ho sami nepijí a já jsem jediný zákazník, který si ho dává. Na vrchu konvičky je slabý a osvěžující, dole pak silný a uklidňující. Naprosto skvělý. Jediná dobrá věc, kterou nám kdy přinesli Echmeni. A tudíž (jak mi právě došlo) další požehnání, které mi přinesli nepřátelé.

„K čemu to všechno vůbec bylo?" zeptala se mě. „Ty máš strach."

„To si piš."

„Nic ti po tom není," věnovala mi pohrdavý pohled. „Jsi jenom glorifikovaný tesař."

„Glorifikovaný? To sotva." Aichma sledovala jednoho z výčepních. Dokáže na dvacet kroků poznat, když se někdo snaží stopit minci. „A ano, nic mi po tom není."

„Fajn."

„Starosti mi dělá to," zašklebil jsem se, „že to nedělá starosti lidem, kterým by to starosti dělat mělo. Jestli ti to teda dává –"

„Ráda si s tebou povídám," povzdechla si. „Ale v zásadě jsi akorát na obtíž. Táta vždycky říkal: Nenech ho, aby se rozjel, bude se ti z toho motat hlava."

„Čest jeho památce."

Najednou mi věnovala plnou pozornost. „Proč to děláš?" zeptala se. „Proč sem chodíš a nutíš mě přemýšlet o hromadách věcí, které se mnou nemají nic společného? Nelíbí se mi to."

„Ale líbí. Je to pro tebe jako hrát šachy."

„Proč to děláš? Všechno jsi to už věděl, ale přiměl jsi mě, abych na to přišla sama."

„Protože tvůj táta už s námi není. Byl to nejchytřejší člověk, jakého jsem znal. Jenže je pryč, takže si musím vystačit s tebou."

„Víš ty co," usmála se na mě, nikoliv nevlídně. „Když byl jednou nemocný, chtěl po mně, abych mu něco slíbila. Dohlídni na Orhana, řekl mi, postarej se, aby se mu nic nestalo. Bylo to opravdu zvláštní. Bylo mi tenkrát teprve dvanáct."

„A slíbilas mu to?"

Přikývla. „Ale měla jsem u toho za zády zkřížené prsty. Takže," opřela se lokty o stůl. „Co s tím budeš dělat?"

„Já? Nic. Nepřísluší mi to. Na tom už jsme se shodli."

„To tě v minulosti nikdy nezastavilo."

„Nic s tím dělat nebudu," zopakoval jsem. „Leda by po mně chtěli, abych postavil most. V tom případě se na to vrhnu jako jestřáb."

Opravdu se jí to líbí. Znám ji až moc dobře. Ráda používá mozek, alespoň příležitostně. Ženy nemají

dovoleno stát se ve frakcích důstojníky, jenže mnoho chytrých mužů z vedení Zelených tráví hodně času U Dvou psů, kde si povídají s majitelkou, a nějakou podivnou shodou okolností mají poprvé za posledních sto let Zelení navrch –

Právě jsem si uvědomil, že toho nejspíš o frakcích moc nevíte. Je to možné, pokud nepocházíte z Města. Třeba víte jenom to, že na hipodromu existují dvě soupeřící skupiny fanoušků, jedna v modrých barvách, druhá v zelených, z nichž každá fandí své straně při šermířských kláních a závodech vozatajů. Což je pravda. Rozhodně to takhle začalo. Jenže pak, zhruba před dvě stě padesáti lety, založili Modří sbírku na vdovy a sirotky po zápasnících. Takže Zelení udělali pochopitelně to samé. O něco později tento fond rozšířili na všechny členy frakcí, kteří se ocitli v nouzi. Zaplatíte pár grešlí týdně, a když na vás dolehnou těžké časy, dostane se vám nějaké té pomoci, než se zase postavíte na nohy. No, takhle dobrá myšlenka se prostě musela uchytit… a stejně tak se musela zvrhnout. Netrvalo dlouho a pokladnice frakcí nakládaly s obrovskými prostředky, které investovaly do lodí a manufaktur, protože obyčejní lidé nemůžou vlastnit půdu. Peníze přinesly moc, která nebyla vždy využívána moudře nebo počestně. Pak začali Zelení organizovat manuální práce v docích a Modří udělali to samé v nákladní dopravě a na nižších pozicích státní správy. Netrvalo dlouho, než se toho vláda zalekla a pokusila se zasáhnout, což způsobilo Vítězné povstání – výsledkem bylo dvacet tisíc mrtvých na hipodromu, poté co městský prefekt vyslal do boje pomocné sbory Husů.

Od té doby se frakce drží při zemi. Všechno, co dělají, tedy peněžní fondy a veškeré aktivity s tím spojené, jsou přísně protizákonné, ale kdy něco takového zabránilo komukoliv cokoliv dělat? A kromě toho, když v tomhle městě onemocníte nebo si zlomíte nohu, tak se buď obrátíte o pomoc k frakcím, nebo umřete hlady. Aichmin otec býval správcem fondu Zelených a ve frakci byl docela velkým zvířetem. Udělal hodně špatných věcí a taky hromadu dobrých, než nakonec jednou na hipodromu zapomněl uhnout a skončil probodnutý. Myslel jsem si, že toho odložil dost stranou, aby jeho dcera nemusela po zbytek života hnout prstem, jenže se ukázalo, že při hazardu přicházel o peníze stejně rychle, jako je stíhal zpronevěřovat. Aichma si myslí, že toho zbylo tak akorát, aby si mohla koupit Psy. Ve skutečnosti nezbylo a na pomoc musely přijít fondy mého regimentu. No co, bylo to buď tohle, nebo tři tisíce předpisových lopat, a lopat máme dost. Mimochodem, já odjakživa patřil k Modrým, než jsem potkal jejího otce. Takže jak můžete vidět, lidé dokážou změnit názor dokonce i v naprosto fundamentálních záležitostech svého přesvědčení.

KAPITOLA 4

Chlápci s falešnými mincemi mě zastihli druhý den a uzavřeli jsme spolu skvělý obchod. Směňovat zlato s lidmi na Starém květinovém trhu spíš než s mincovnou má své výhody: dá se s nimi smlouvat. Vláda tvrdí, že jeden stamenon má hodnotu sto šedesáti grošů, jenže ve skutečném světě nemá její názor moc velkou váhu a vládní zlato je čisté z devadesáti sedmi procent, což mi při vyjednávání poskytuje dost velkou páku. Mí přátelé byli toho dne trochu jako na trní, nejspíš proto, že ta záležitost s Classis nadělala starosti přepravcům, ale zlato funguje k uklidňování nervů docela dobře. Plácli jsme si při kurzu dvě stě šestnáct jejich úžasných, v mnoha ohledech lepších než skutečných stříbrných grošů za jedno moje oficiální zlaté kolo od vozu, díky čemuž jsem měl docela podstatný zisk pro svůj armádní fond na horší časy, o kterém kromě mě nikdo neví. Tím se vysvětluje, jak je možné, že dokážu přeplatit ostatní jednotky při shánění zásob, můžu

vyplatit své lidi, když státní pokladna něco podělá, a kdykoliv má zásobovací oddělení záchvat škudlení, dokážu se plácnout přes kapsu a pořídit pořádné boty se šitými švy, které se nerozpadají. Jedině takhle se můžete ve zdejší armádě prosadit, když nejste ničí synovec a máte chronické kožní onemocnění. No a protože jsem v téhle hře docela dobrý, plně to schvaluju.

Admirál Zonaras by si raději ukousl vlastní ucho, než aby připustil, že mě vyslechl, takže to musela být náhoda, že První flotilu stáhli ze strážní služby v úžinách a vypakovali ji k ústí Šelmu. Když tam dorazila, nikdo nebyl doma. Všechny rybářské vesničky byly opuštěné, lodě a sítě pryč, ohrady s hospodářskými zvířaty prázdné, neštěkl tam ani pes. Vojáci podpálili několik kůlen postavených z proutí a hlíny, což je nejspíš ten nejlepší způsob, jak přesvědčit neosvícené divochy o nadřazenosti naší kultury a způsobu života. Pak se vydali domů. Byla to prostě smůla, že kousek od Pilířů vpluli do ošklivé bouře, která tři lodě potopila a zbylé rozprášila do všech stran. Flotile trvalo týden, než se zase shromáždila, další týden, než napravila škody a belhavě zamířila domů do Zálivu. Mluvil jsem s námořním kadetem z lodě, která byla v čelní eskadře, a ten mi řekl, že stoupající dým zahlédli okamžitě, jakmile obepluli mys Suidas.

Povšimněte si výrazu *stoupající*; to znamená, že vzduch byl nehybný, nefoukal žádný vítr. Měli opravdu smůlu, že se dostali do naprostého bezvětří zrovna u mysu. Čas od času tam k tomu dochází a nikdo neví proč. Nemohli s tím vůbec nic udělat. První flotilu tvo-

ří převážně galeoty a dromóny, což jsou masivní lodě s celými akry plachet. Jsou rychlé a nádherně obratné, ale jenom když fouká vítr. Na druhou stranu Šerdeni používají hubené malé galéry s dvaceti vesly na každé straně a jednou velkou čtvercovou plachtou, takže když nefouká vítr, můžou veslovat. Což je přesně to, co udělali, a propluli přímo kolem naší flotily, která byla bezmocná a nemohla je zastavit ani pronásledovat. Muž, se kterým jsem mluvil, říkal, že napočítal osmdesát sedm lodí vracejících se z loupení a pálení v Salpynxu a všechny seděly nízko na hladině.

Jsem to já ale zatracený hlupák. A nijak mě neutěšuje, že admirála Zonarase to nenapadlo taky. Salpynx je – pardon, byl – zařízení s jediným účelem. Bylo to místo, kde se vykládaly velké nákladní čluny s dřevěným uhlím z Podpaždí, tisíce tun každý měsíc, kterými se zásobovaly kovárny a slévárny zbrojních skladů. Není divu, že byl dým dobře viditelný už zdaleka. Šerdeni si podle všeho dali načas, naložili lodičky tak, že na nich skoro nebylo k hnutí, pak zbytek podpálili a utekli. Štěstí stálo při nich. Nebýt té bouře a pak bezvětří, byli by kousek za Pilíři narazili na flotilu a bylo by po nich. Předpokládám, že ten, kdo tuhle operaci naplánoval, očekával, že Zonarasovi hoši věnují trochu víc úsilí hledání někoho, koho by mohli v ústí Šelmu zabít. Nicméně odvážnému štěstí přeje.

Tou dobou už jsem si Města užil dostatečně, aby mi to vydrželo na opravdu dlouhou dobu. Najal jsem si tři velké vozy, aby odvezly moje pochybné stříbro zpátky na velitelství regimentu v Cacodemonu. Za normálních

okolností bych ho poslal rychlou lodí, ale tentokrát mi to nějak nepřipadalo rozumné. Měl jsem naspěch, abych z města vypadl dřív, než Priscus svolá další zasedání rady, proto jsem se až do Lousa svezl s Eynarem, králem kovového odpadu, a pak jsem si u Jednorožce půjčil koně. Jízdu na koni nesnáším – nejde ani tak o ten následující den, spíš den potom –, ale něco mi říkalo, že se potřebuju dostat ke svým lidem a na nějakou dobu se zaměstnat, pokud možno někde daleko, kam doručování zpráv chvíli trvá.

Přesně pro tyto příležitosti si schovávám práci na horší časy. Asi tak před devíti měsíci pro nás poslal nějaký fracek z Akademie, abychom mu postavili most nahoře v Zubatých horách, na půl cesty k Podpaždí. Mám na práci i lepší věci než se plahočit po horských stezkách a vláčet s sebou jako hlemýžď veškeré vybavení, takže jsem mu odepsal, že se k tomu zkusím dostat, až budu mít volnou chvilku. No a ta volná chvilka teď nastala. Mládenci nebyli zrovna nadšení, že mají vyměnit vytříbené požitky Cacodemonu za dlouhý výlet do jakéhosi Prdelákova, ale já měl zrovna jeden ze svých sporadických záchvatů hluchoty, a tak jsme vyrazili.

Nebudu vás nudit vyprávěním o dobrodružstvích při stavbě visutého mostu přes rozvodněnou řeku řítící se mezi dvěma svahy strmé rokle, v mlze a prudkém dešti, jenom proto, aby si náš hošánek z Akademie nemusel dělat desetimílovou zajížďku, když chtěl vyrazit prohánět sukně do nejbližšího města. Popravdě, byla to opravdu líbezná konstrukce, jestli si ji můžu sám pochválit, a postavili jsme to celé z odpadního a vy-

somrovaného materiálu, takže to armádu nestálo ani zlámenou grešli, a seznam ztrát se omezil na dvě přeražené ruce a pár boulí a odřenin – což s ohledem na ten výhled na sedmdesát stop dlouhý pád do zpěněné bílé vody, který nás vítal každé ráno, když jsme se pouštěli do práce, rozhodně není špatné, to mi věřte. Ale bylo to plýtvání časem a energií a myslím, že mládenci začínali mít podezření, že se něco děje. Probíhalo hodně rozhovorů, které najednou utichaly, když jsem došel k táborovému ohni, a musel jsem odrážet hromady záludných dotazů, na což nejsem zvyklý. Ještě štěstí, že mi mládenci důvěřují, jinak to mohlo být nemilé.

Zprávy takhle daleko po mapě neputují. Dostávají se sem v jediné podobě a tou jsou mince, které těm několika málo, co tady umějí číst, prozradí, když se změní císař. Vojáci, pro které jsme most stavěli, nedostali žádné zprávy z divize už tři roky. Stejně tak nedostali zaplaceno, takže většinu času trávili pasením ovcí a okopáváním zelí. Jejich mladý velitel měl na levém zápěstí jizvy z toho, jak si z naprosté nudy zkoušel otevřít žíly. Proto jsem o tom, co se stalo v Salpynxu, neměl žádné přesné informace, dokud jsme most nedokončili a nepřesunuli se spořádaně do Maudury, kde jsme se zastavili, abychom spravili prosakující akvadukt. Tam jsem narazil na člověka, kterého jsem zběžně znal. Vyprávěl mi, že strážce majáku viděl pirátské lodě, jak se vyplížily zpod příkrovu mlhy, propletly se opravdu děsivými mělčinami a zaútočily na Salpynx ze severozápadu. Piráti shromáždili přístavní dělníky, přinutili je naložit lodě tak, že už se toho do nich víc nevešlo, pak všechny nahnali do

hlavního skladiště, zatloukli dveře hřeby a podpálili střechu. Několika lidem se zázrakem povedlo dostat ven a žili dost dlouho na to, aby mohli pod přísahou složit svědectví úřadům. O tom, že nájezdníky byli Šerdeni, nikdo nepochyboval. Tohle všechno už jsem víceméně věděl, ale novinkou pro mě bylo, že i když pluli naložení po okraj, cestou pryč se zastavili, aby zničili jeden z majáků, ten na Vrcholku schodiště. A to bylo zajímavé, protože proč by někdo něco takového dělal – ledaže by chtěl, aby se Druhá flotila, která se měla každým dnem vrátit z rutinní plavby po přístavech v Přátelském moři, nebyla schopná dostat přes mělčiny, dokud nebude maják opravený, a zůstala by tudíž celé týdny, možná měsíce uvězněná na špatné straně úžin.

Obvykle si svoje myšlenky nechávám pro sebe, což je důvod, proč se hodně mračím, ale někdy je hezké mít někoho, před kým člověk může přemýšlet nahlas, a když jsem u sboru, je to většinou kapitán Bautzes, kdo si vytáhne krátkou slámku. Mám na něj hromadu času, ačkoliv by mě ani ve snu nenapadlo přiznat to nahlas. Podle toho, co ví on, ho považuju za neškodného ňoumu, který by šel s trochou trpělivosti vycvičit k provádění jednoduchých úkolů. Samozřejmě je to ale jinak. Nicephorus Bautzes je vzdáleným příbuzným neuvěřitelně starobylého a význačného rodu Phocas. Na tu větvičku či výhonek rodiny, ke které patří – protože větví se to ve vší vážnosti nazvat nedá –, přišly zhruba před sedmdesáti lety těžké časy. Pořád vlastní jakousi vesničku a rozpadající se starou usedlost v Paralii, ve které odlišně barevná místa na

zdech prozrazují, kde kdysi visívaly ikony a tapiserie nedozírné ceny, než je prodali, a v knihovně najdete hromadu skvělých starých knih, ze kterých budete mít ulepené ruce, protože plesnivějí kvůli vlhkosti. Při pohledu na Nica si uvědomíte, jak asi museli Phocasové vypadat před pěti sty lety, na vrcholu slávy, protože je… no, jestli jste nikdy nepotkali žádného imperiála, ale četli jste všechny ty romantické příběhy, tak Nico je přesně to, co byste očekávali. Měří šest stop a devět palců, ramena má jako býk, hlavu hladkou jako vejce, až na tu směšnou bradku (ale žádný knír, pochopitelně), dokáže zvednout ze země zadní nápravu zásobovacího vozu typu šest, z místa vyskočí stejně vysoko, kolik sám měří, a tak podobně, připadám si vyčerpaně, jenom když se na něj dívám. Přečetl všechny nejlepší knihy a asi tak pětinu z nich i pochopil, což vůbec není špatné. Je pracovitý, svědomitý, uctivý, pravověrný, dychtivý učit se, má vybrané způsoby, je odvážný jako lev – jinými slovy je mým přesným opakem – a jednoho dne by se z něj mohl stát docela schopný ženista. Byl by naprosto typickým příkladem své rasy a společenské třídy, nebýt toho, že si mě nejspíš oblíbil a má problémy s očima (nedokáže vždycky rozlišit mezi hnědou a růžovou) – vážně nevím, co si o něm myslet, ale než získám důkazy potvrzující opak, jsem nucen držet se závěru, že je celkem fajn.

Nico má dar poznat, když mě něco trápí. Přirozeně je příliš zdvořilý, než aby cokoliv řekl, ale začne postávat kolem a koukat do země. Protože zabírá hodně místa, je těžké ho ignorovat nebo obcházet, a tak si povídáme.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázku z knihy Šestnáct způsobů, jak bránit opevněné město**.**
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.